

कपुरकोट गाउँपालिका
कपुरकोट गाउँकार्यपालिकाद्वारा प्रकाशित
स्थानीय राजपत्र

भाग: ३ संख्या: ५ मिति: २०८१/०८/१२

" संघ संस्था दर्ता तथा नविकरणसम्बन्धी कार्यविधि २०८१"

गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित मिति: २०८१/०८/०९

प्रमाणिकरण मिति: २०८१/०८/१२

प्रस्तावना:-

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सामाजिक, आर्थिक, साहित्यिक, बैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, शारीरिक, व्यवसायिक तथा परोपकारी संस्थाहरूको स्थापना तथा दर्ता गर्न बाञ्छनिय भएकोले संस्था दर्ता ऐन २०३४ र "प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित) गर्ने ऐन, २०७५" तथा स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कपुरकोट गाउँपालिकाको कार्यपालिकाले यो कार्यविधि स्वीकृत गरी जारी गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम:-

(१) यस कार्यविधिको नाम संघ संस्था दर्ता तथा नविकरण , २०८१ रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि गाउँ कार्यपालिकाबाट पारित भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

क) “संस्था” भन्नाले सामाजिक, आर्थिक, साहित्यिक, बैज्ञानिक, शैक्षिक, बौद्धिक, शारीरिक, व्यवसायिक तथा परोपकारी कार्यहरूको विकास एवं विस्तार गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको सघ, संस्था, ब्यबस्थापन समितिहरू क्लव, मण्डला, परिषद, अध्ययन केन्द्र, समुह वा विभिन्न प्रकारका साझा हित र गैरनाफामुलक उद्देश्य रहेका सामाजिक संस्था वा हितकारी समुह सम्झनु पर्छ र सो शब्दले मैत्री सघ समेतलाई जनाउँछ ।

ख) “गाउँपालिका” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

ग) “अध्यक्ष” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

घ) “उपाध्यक्ष” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकाको गाउँ उपाध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

ङ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकाको “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।

च) “कार्यालय” भन्नाले कपुरकोट गाउँपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

छ) “सम्बन्धित शाखा” भन्नाले हाललाई कार्यालयको गाउँपालिकाको सामाजिक विकास शाखा सम्झनु पर्दछ ।

ज) “प्रवन्ध समिति” भन्नाले संस्थाको विधान अनुसार गठन भएको प्रवन्ध समिति सम्झनु पर्दछ ।

झ) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस कार्यविधि तथा कार्यपालिकाले निर्णय गरी तोकिएको भन्ने बुझनु पर्दछ ।

३. दर्ता नगरी संस्था खोल्न नहुने:-

(१) यस कार्यविधि बमोजिम दर्ता नगरी कसैले पनि संस्था स्थापना गर्न हुदैन ।

४.संस्थाको दर्ता र नविकरण:-

(१) संस्था स्थापना गर्न चाहने कम्तीमा सात जना वा सो भन्दा बढी व्यक्तिहरुले अनुसुची -१ बमोजिमको ढाँचामा कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्छ ।

२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि सामाजिक विकास समितिको सिफारिसका आधारमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले आवश्यक जाँचबुझ गरी संस्था दर्ता गर्न उचित ठानेमा एक हप्ता भित्र तोकिएको शुल्क लिई संस्था दर्ता गरि प्रमाण-पत्र दिईनेछ ।

३) यस दफा अन्तर्गत दिईने प्रमाणपत्रको ढाँचा अनुसुची २ बमोजिम हुनेछ ।

४) प्रत्येक संस्थाले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३ महिना भित्र नविकरण गरिसक्नु पर्नेछ । यस पश्चात ३ महिना भित्र नविकरण गरेमा नविकरण शुल्क र जरिवाना सम्बन्धि ब्यबस्था आर्थिक ऐनमा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

५.संगठित संस्था मानिने:-

(१) यस कार्यविधि अन्तर्गत दर्ता भएको प्रत्येक संस्था अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ । सो संस्थाको सबै कामको निमित आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ ।

२) संस्थाले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न र बेचबिखन गर्न सक्नेछ ।

३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नलिस उजुर गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नामबाट नलिस उजुर लाग्नेछ ।

६.संस्थाको सम्पति-

(१) संस्थाको सदस्य वा कर्मचारी लगायत कुनै व्यक्तिले संस्थाको विधान विरुद्ध संस्थाको कुनै सम्पति दुरुपयोग गरेमा कब्जा

गरेमा वा रोक्का राखेमा कार्यालयल र त्यस्तो सम्पति दुरुपयोग गर्ने, कब्जा गर्ने वा रोक्का राखेरबाट जफत गरी संस्थालाई फिर्ता बुझाई दिन सक्नेछ ।

२) उपदफा (१) बमोजिमको संस्थाको सम्पति फिर्ता गर्ने गरि कार्यालयले गरेको कारवाहीमा चित नबुझीएमा चित नबुझ्ने व्यक्तिले प्रचलित कानुनले तोके बमोजिम पुनरनवेदन गर्न सक्नेछ ।

७. अघि दर्ता नभई स्थापना भएको संस्थाले दर्ता गर्ने:-

यो कार्यविधि प्रारम्भ हुन भन्दा अघि तत्काल प्रचलित कानुन बमोजिम दर्ता नभई स्थापना भई संचालनमा रहेका संस्थाले पनि यो कार्यविधि प्रारम्भ भएको मितिले ६० दिन भित्र यो कार्यविधि बमोजिम दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

८. संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर:

१) संस्थाको उद्देश्यहरुमा हेरफेर गर्न आवश्यक देखेमा वा संस्थालाई अन्य कुनै अर्को संस्थामा गाभ्न उचित देखेमा संस्थाको प्रवन्ध समितिले तत्सम्बन्धी प्रस्ताव तयार गरि सो प्रस्ताव उपर छलफल गर्न संस्थाको विधान बमोजिम साधारण सभा बोलाउनु पर्नेछ ।

२) साधारण सभामा उपस्थित भएका जम्मा सदस्य संख्याको दुई तिहाइ सदस्यहरुले प्रस्तावमा समर्थन जनाएमा सो प्रस्ताव साधारण सभाबाट पारित भएको मानिने छ तर सो बिषय लागु गर्न कार्यालयको पुर्व स्वीकृति अनिवार्य रुपमा लिनुपर्नेछ ।

९. हिसाबको विवरण पठाउनु पर्ने:-

प्रवन्ध समितिले सामाजिक परीक्षण गरि आफ्नो संस्थाको हिसाबको विवरण लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन सहित प्रत्येक वर्ष कार्यालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

१०. हिसाब जाँच गर्ने:

- १) कार्यालयले आवश्यक देखेमा संस्थाको हिसाब-किताब कार्यालयको अधिकार प्राप्त व्यक्तिबाट जाँच गराउन सक्नेछ ।
- २) हिसाब जाँच गर्ने अधिकारीले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरू वा सोधेको प्रश्नको जवाफ दिनु संस्थाको पदाधिकारी, सदस्य र कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।
- ३) संस्थाले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजुर गर्न सक्नेछ र सो उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजुर लाग्नेछ ।
- ४) हिसाब जाँच गर्ने अधिकारीले कार्यालयले तोकिएको म्याद भित्र हिसाब जाँचको प्रतिवेदन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई पेश गर्नुपर्नेछ र सो प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको कुनै सम्पत्ति सो संस्थाको कुनै पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीले हिनामिना गरेको, नोक्सान गरेको वादुरूपयोग गरेको देखिन आएमा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकले सो को असुल उपर गर्न गराउन आदेश दिनुपर्नेछ ।

११. दण्ड सजाय:-

- १) दफा (३) बमोजिम कार्यालयमा दर्ता नगराई संस्था स्थापना गरेमा वा दफा ७ बमोजिम दर्ता नगरी संस्था संचालन गरेमा त्यस्ता संस्थाको प्रवन्ध समितिको सदस्यहरूलाई कार्यालयले जनही पाँच हजार रुपैयाँ सम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।
- २) दफा (९) बमोजिम हिसाबको विवरण नपठाएमा प्रवन्ध समितिका सदस्यहरूलाई जनही एकहजार रुपैयाँसम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ । तर कुनै सदस्यले दफा ९ उल्लंघन हुन नदिन सकभर प्रयत्न गरेको थियो भन्ने सन्तोषजनक प्रमाण पेश गर्न सकेमा निजलाई दण्ड सजाय गरिने छैन।
- ३) दफा (१०) को उपदफा (२) बमोजिम हिसाब जाँच गर्ने सम्बन्धित अधिकारी वा पदाधिकारीले मागेको विवरण तथा कागजपत्रहरू वा सोधेको प्रश्नको जवाफ नदिने सम्बन्धित

पदाधिकारी, सदस्य वा कर्मचारीलाई कार्यालयले एक हजार रुपैयासम्म जरिवाना गर्न सक्नेछ ।

४) दफा (८) बमोजिम कार्यालयको पुर्व स्वीकृति नलिई संस्थाको उद्देश्यमा हेरफेर गरेमा वा अर्को संस्थासँग गाभेमा वा संस्थाले आफ्नो उद्देश्यको प्रतिकुल हुनेगरि काम कारवाहि गरेमा र कार्यालयले दिएको निर्देशन पालना नगरेमा कार्यालयले त्यस्तो संस्थाको दर्ता निलम्बन वा खारेज गर्न सक्नेछ ।

१२. पुनरावेदन:-

दफा (११) बमोजिम कार्यालयले गरेको अन्तिम निर्णय उपर चित नबुझेमा ३५ दिन भित्र तोकिएको अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१३. संस्थाको विघटन र त्यस्को परिणाम:-

१) संस्थाको विधान बमोजिम कार्यसंचालन गर्न नसकी वा अन्य कुनै कारणवश संस्था विघटन भएमा त्यस्तो संस्थाको जायजेथा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा सर्नेछ ।

२) उपदफा (१) बमोजिम विघटन भएको संस्थाको दायित्वको हकमा संस्थाको जायजेथाले थामेसम्मको मात्र त्यस्तो दायित्व गाउँ कार्यपालिकाले व्यहोर्नेछ ।

१४. निर्देशिका वा नियमहरु बनाउन सक्ने-

यस कार्यविधिको कार्यन्वयन गर्न गाउँ कार्यपालिकाले आवश्यक निर्देशिका वा नियमहरु बनाएर जारी गर्न सक्नेछ ।

१५. अधिकार प्रत्यायोजन:-

यो कार्यविधिको कार्यन्वयनको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृत स्तरको कर्मचारीलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ ।

१६. अन्य नेपाल कानून बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नुपर्ने:-

कुनै संस्थाको दर्ता वा स्थापना गर्ने सम्बन्धमा अर्को नेपाल कानून (संघीय तथा प्रादेशिक कानून)मा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा यस कार्यविधिमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि त्यस्तो संस्था सोही कानून बमोजिम दर्ता वा स्थापना गर्नु पर्नेछ ।

१७. बाधा अडकाउ फुकाउ:

यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा गाउँकार्यपालिकाले आवश्यक निर्णय गरि बाधा अवरोध फुकाउन सक्नेछ ।

१८. खारेजी र बचाउ:-

१) यो कार्यविधिका प्रावधानहरु संघीय वा प्रादेशिक व्यवस्थापिकाले निर्माण गरेको कानून बाझिन गएमा बाझिएको हद सम्म खारेज हुने छ ।

२) हालसम्म गाउँपालिकाले संघ संस्था सम्बन्धमा भए गरेका कार्यहरु यसै कार्यविधि अनुसार भएको मानिनेछ ।

३) यस कानूनलाई प्रतिस्थापन हुने गरि अर्को कानून बनेर लागु नभएसम्म यसै कानून अनुसार भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसुची १

दफा (४) सँग सम्बन्धित

श्रीमान प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
कपुरकोट गाउँपालिकाको कार्यालय,
सल्यान ।

विषय:- संस्था दर्ता गरिपाउँ ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा तपशिल बमोजिमका विवरण तथा कागजातहरु संलग्न गरि संस्था दर्ताको लागी यो निवेदन पेश गरेको छु ।

तपशिल

१. संस्थाको नाम:-
२. संस्थाको कार्यालय रहने स्थान तथा ठेगाना:-
संलग्न कागजातहरु
१. संस्थाको विधान
२. वडा कार्यालयको सिफारिस
३. सञ्चालक समितिको पदाधिकारीहरु प्रत्येकको नागरिकताको प्रतिलिपि
४. संस्थाको छापको नमुना ।
५. संस्था दर्ता गर्नेनिर्णयको प्रतिलिपि
निवेदक
नाम:-
अध्यक्ष:-
हस्ताक्षर:-
मिति:-

अनुसुची २
दफा (४) सँग सम्बन्धित

श्री कपुरकोट गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
कपुरकोट सल्यान
कर्णाली प्रदेश, नेपाल

संस्था दर्ता-प्रमाणपत्र

द.नं.
मिति:

श्री.....

.....
कपुरकोट गाउँपालिकाको संस्था दर्ता तथा नवीकरण सम्बन्धि,
२०८१ को दफा (४) उल्लेखित संस्था यस पालिकाको अभिलेखमा

दर्ता गरि यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ । प्रचलित कानूनको परिधिमा रही सार्वजनिक हितमा आफ्ना गतिविधिहरू संचालन गर्नु हुन गाउँपालिकाको कार्यालय हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

संस्थाको नाम:-

संस्थाको ठेगाना:-

कार्य क्षेत्र:-

प्रमाणपत्र जारी गर्नेको
सही .....

नाम:

पद:

भिति:

कार्यलयको छाप

.....
आज्ञाले
भरत कुमार वली
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत